

MAT: dva najvažnija izazova za ekonomsku politiku su fiskalna konsolidacija i pokretanje privrednog rasta

Javni sektor generator svih slabosti privrede

Lidija Čočaj

Beograd

Ako se izuzme inflacija, koja u nas kao da ima endemski karakter, dva najvažnija izazova za ekonomsku politiku su fiskalna konsolidacija i pokretanje privrednog rasta. Kada je reč o fiskalnoj strategiji, u okviru koje je predložen i budžet za 2013. godinu i koji će po svemu sudeći prvi put biti donet u skladu sa budžetskim kalendarom, autori tekstova u najnovijem broju „Makroekonomskih analiza i trendova“ na jučerašnjoj konferenciji za novinare, istakli su da su „projekcije javnih prihoda i rashoda takve da, pod uslovom da se ostvare makroekonomske projekcije, obezbeđuje relativno radikalnu konsolidaciju, odnosno sužavanje fiskalnog deficita“. U tom kontekstu Stojan Stamenković, koordinator projekta je ista-

Stojan Stamenković

kao da je problem u tome što „nema širih i dubljih elaboracija koje bi ukazivale na delotvornu koncepciju sprovođenja značajnije

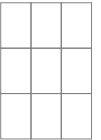
reformе javnog sektora fiskalnog sistema. Uspostavljanje fiskalne ravnoteže, ubrzanje evropskih integracija, suzbijanje korupcije su strateška matrica, ali u srži sistema ostale su sve slabosti, a generator svih slabosti je javni sektor, a on je i prepreka daljem razvoju, pa je neophodna njegova sveobuhvatna reforma. Emancipacija Fonda

PIO od budžeta preduslov je svakog znatnijeg oslobađanja prostora u javnom finansijama“, ocenio je Stamenković.

Osvrćući se na neke od ideja Nacionalnog saveta za privredni oporavak, Stamenković je napomenuo da „čak i kada bi se relaksiranjem regulacije povećala ponuda kredita, nije izvesno kako bi ona delovala na aktivnost u realnom sektoru, kao i da je poželjno uticati na snižavanje cene kredita samo na uvezena srednjoročna sredstva, dok smanjivanje obaveznih rezervi na deviznu štednju stanovništva može ugroziti njihovu sigurnost“.

Osim toga Stamenković je upozorio i da „odobranje novih kredita za oporavak u skladu sa programom restrukturiranja može uvećati problem moralnog hazarda“, a preporučio je i „oprez kod relaksiranja pristupa u klasifikaciji potraživanja, jer prekomerno relaksiranje bi samo prikrilo problem visokih kreditnih rizika“.

(strana 3)

MAT: najvažniji izazovi su fiskalna konsolidacija i privredni rast

Javni sektor generiše krizu

Lidija Čočaj

Beograd

(sa 1. strane)

Kada je reč o donošenju zakona o osnivanju razvojne banke, Stamenković je istakao da je „otvoreno pitanje sredstava i koncepta“ a ideju da „država učestvuje sa 50 odsto u garancijama za učešće na tenderima u građevinarstvu“, ocenio je „diskriminatorskom i lobiranom“. „Ovaj koncept mera može ali ne mora dovesti do privrednog oporavka, a korist će svakako imati banke“, smatra Stamenković. Ovogodišnja industrijska proizvodnja biće tri i po odsto manja od lanjske, jer je nastavila da opada. Ukupna i prerađivačka industrija u septembru su imale dubok međugodišnji pad od 6,8 i 5,9 odsto. Na ukupan pad proizvodnje najviše je uticala niska proizvodnja naftnih derivata, istakao je Vladimir Vučko-

vić, urednik MAT-a, koji je osim toga procenio da će puštanje u rad modernizovane rafinerije nafte u Pančevu povećati proizvodnju naftnih derivata do kraja godine, ali nedovoljno da bi ukupan skor bio bolji. Dogodine, međutim, može se očekivati trajniji rast ove proizvodnje, a dolazak strateškog partnera za Železaru Smederevo mogao bi znatnije doprineti rastu ukupne proizvodnje, smatra Vučković, ali i skreće pažnju da će promet u trgovini na malo i dalje opadati. Za razliku od prometa podaci o spoljnoj trgovini u septembru kao da najavljuju obrt u kretanjima izvoza i uvoza - uvoz ima opadajuću, a izvoz rastuću tendenciju, a pokrivenost uvoza izvozom dostigla je rekordnih 67 odsto. Dogodine, smatra Stamenković, industrijska proizvodnja će nastaviti da raste, a i malo je verovatno da će poljoprivredu pogoditi suša i ako ona bude na

proseku iz prethodnih godina doprineće rastu BDP-a sa između jedan i po i dva odsto, tako da će BDP biti povećan najmanje dva odsto. On inače ne očekuje da će se Srbija dogodine suočiti sa problemom ekstremne likvidnosti države, ali ako bi narednih godina izostao priliv kapitala to suočavanje bi moglo biti već 2014. i 2015. Država bi trebalo da od loših banaka, u kojima ima vlasništvo, napravi jednu veliku banku za likvidaciju i u njoj bi kroz likvidaciju bila olabavljena trijaža - neki plasmani bi bili otpisani, a neki bi ostali kao briga državne agencije za osiguranje depozita - sugerisao je Miladin Kovačević, koji je objasnio da je osnovna namera Zakona o preuzimanju imovine i obaveza problematičnih banaka dobro usmerena, ali da ne sadrži jasnu definiciju i kriterijume za ocenu nivoa rizika očuvanja finansijskog sistema ugrožene banke.